

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap
Institutionen för samhällsvetenskaper

1GN205 UVK-kurs: LSL I - Livsvillkor och sociala relationer,
grundlärare, 7,5 högskolepoäng

Life conditions and social relations, 7.5 credits

Huvudområde

Utbildningsvetenskap

Ämnesgrupp

Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för samhällsvetenskaper 2012-11-01

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2013

Förkunskaper

Grundläggande behörighet samt Samhällskunskap A. Eller: Samhällskunskap 1b/
1a1+1a2

Mål

I kursen utvecklas kunskap om hur barn/elevers olika livsvillkor exempelvis genus, klass, etnicitet och sexualitet har betydelse för det lärande och det meningsskapande som sker i den pedagogiska praktiken samt för sociala relationer i såväl samhället som i skolans/fritidshemmets verksamhet. Kursen utvecklar även kunskaper kring hållbar utveckling ur bl a sociala, kulturella och ekonomiska perspektiv.

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- beskriva och problematisera betydelsen av hur barns/ungas skiftande livsvillkor, grupperns heterogenitet och samhällets normer och värden skapar förutsättningar för hur pedagogiska möten kan utformas,
- visa förmåga att problematisera och reflektera kring frågor som rör barns identitetsutveckling och sociala relationer, samt kunna relatera dessa frågor till kulturella och samhällsliga aspekter,
- redogöra för ett medvetet och reflekterat förhållningssätt till kön, sexualitet, sex- och samlevnadsundervisning i relation till normer och värderingar i samhället,
- redogöra för och diskutera mediernas betydelse för de ungas identitetsutveckling och sociala relationer,
- beskriva och redogöra för olika kommunikationsteorier,

- redogöra för hur arbete med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, mobbning och annan kränkande behandling kan organiseras, samt ha kunskap om olika sätt att förstå och hantera kränkningar, och
- genomföra insamling och bearbetning av kvalitativa data, samt beskriva och analysera såväl kvalitativa som kvantitativa data.

Innehåll

I kursen behandlas hur pedagogiska möten kan förstås utifrån olika perspektiv, exempelvis barn- och elevperspektiv, hållbarhets- och intersektionellt perspektiv, samt med utgångspunkt i etiska förhållningssätt. Kursen innehåller teorier om sociala relationer. Kursen problematiserar de villkor under vilka relationer skapas, hur olika livsvillkor påverkar identitetsskapandet och hur detta gör avtryck i pedagogiska möten. Barn och ungas skiftande livsvillkor belyses även ur ett internationellt perspektiv.

Kunskaper om barns, ungas och vuxnas skiftande livsvillkor i samhället relateras till demokrati, rättigheter, inflytande, hållbar utveckling, delaktighet samt likabehandling. Kursen behandlar flera arenor som är viktiga för barn och ungas relationsskapande. Livsstil, medier, fritid och familj och hur dessa hänger ihop med unga individers relationer, självbild och självuppfattning lyfts fram. Sexualitet och samlevnad relateras till sociala relationer och till didaktiska sammanhang. Här belyses samhällets och individens syn och ideal, vilket innebär att värden, normer och normalitet lyfts fram och granskas utifrån ett kritiskt förhållningssätt.

Kursen behandlar interpersonell kommunikation. I kursen tas arbete med likabehandlingsfrågor upp och hur man kan förstå diskriminering, kränkning och mobbningsproblematik. För att utveckla relevant kompetens belyses strategier för att behandla diskriminering och andra typer av kränkningar.

I kursen används olika digitala applikationer och sociala medier som redskap för kommunikation och lärande. Utifrån ett didaktiskt perspektiv diskuteras hur digitala medier är en del av ungas livsvillkor och meningsskapande.

Professionsbas och professionell progression

En förmåga att kritiskt granska den egna verksamheten för att effektivt kunna utveckla ett medvetet förhållningssätt inom området tränas. För lärare är det relevant att förstå och ha kunskaper om barns och elevers livsvillkor. I ett lärande möte behöver studenten kunna gå utanför sitt eget perspektiv och så långt möjligt se världen med barnets/elevers ögon. I undervisningen läggs särskild vikt vid utvecklingen av ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt där utvecklingen av kunskaper och omdöme stärker studentens professionella förmåga att reflektera över och handla på adekvata sätt i relation till barns/elevers lärande och skolans uppdrag. I kursen läggs även vikt vid att träna ett kritiskt granskande av egna normer och förgivettaganden i förhållande till frågor om likvärdighet.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Studenternas kunskapsutveckling och lärande kommer till uttryck i skriftlig och muntlig kommunikation och kunskaper, förståelse, färdigheter och förmågor prövas kontinuerligt utifrån utbildningens mål. Studenterna fördjupar sin kunskap och sitt vetenskapliga förhållningssätt genom att dels genomföra intervjuer och dels att utifrån begrepp och teorier som behandlas i kursen analysera såväl kvantitativa som kvalitativa data.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppuppgifter, laborationer, etc. Forumspel används som en metod för att förstå och hantera konflikter. Dessutom används digital teknik som redskap i lärandet. Fältstudiedagar kan ingå i kursen.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda.

Examinationer sker genom aktivt deltagande på seminarier och i skriftliga och/eller muntliga tentamen och redovisningar samt genom praktiska övningar. Närmare specifikation av examinationsformerna sker i en studiehandledning, dock eftersträvas varierande examinationsformer. Oavsett examinationsform är det de enskilda studenternas prestationer som bedöms och betygsätts. Omtentamen erbjuds.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till de studenter som gått kursen samt presenteras tillsammans med eventuellt vidtagna åtgärder för studenterna nästa gång kursen ges. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Kursen ingår i grundläroprogrammet.

Eventuella merkostnader i samband med uppgifter och dylikt bekostas av den enskilde studenten.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Aspelin, Jonas. (2010) Sociala relationer och pedagogiskt ansvar. Malmö: Gleerups. (168 s). ISBN 978-91-40-66888-2

Barnombudsmannens årsrapport. (2004) Älskar, Älskar inte: om barns och ungas nära relationer. (189 s). ISBN 9187448-36-X

Edling, Christofer & Liljeros, Fredrik (red). (2010) Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning. Malmö: Liber (184 s). ISBN 978-91-47-09042-6

Föreningen Kritisk Utbildningstidskrift. Blommor och bin. (1/2007). Kritisk utbildningstidskrift (KRUT) nr 125. (96 s). 0347-5409

Elmeroth, Elisabeth. (red.) (2012) Normkritiska perspektiv i skolans likabehandlingsarbete. Lund: Studentlitteratur. (135 s). ISBN 978-91-44-07945-5

Gripsrud, Jostein. (2011) Mediekultur och mediesamhälle. Göteborg: Daidalos (delar av 435 s). Sid. 1134. ISBN 978-91-7173-335-1

Jenner, Håkan. (2004) Motivation och motivationsarbete i skola och behandling. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling/Liber distr. (delar av 122 s). Sid. 15-36. ISBN 91-85128-81-3

Lundgren, Ulf P, Säljö, Roger & Liber, Caroline (red.) (2012) Lärande, Skola, Bildning – grundbok för lärare. Stockholm: Natur & Kultur (delar av 630 s). Sid. 365-431. ISBN 978-91-27-13370-9

Nilsson, Björn. (2005) Samspel i grupp. Lund: Studentlitteratur. (184 s) ISBN 91-44-04354-6

Skolverket. (2012) Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Stockholm: Fritzes (55 s). ISBN 978-91-87115-32-5

Skolverket. (2011) Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011. Stockholm: Fritzes (279 s). ISBN 978-91-38-32541-4

Skolverket. (2009) På tal om mobbning och det som görs. Kunskapsöversikt. Stockholm: Fritzes (202 s). ISBN 978918545599

Svaleryd, Kajsa. (2003) Genuspedagogik: en tanke och handlingsbok för arbete med barn och unga. Stockholm: Liber. (143 s). ISBN 91-47-05148-5

Dessutom tillkommer ett kurskompendium och vetenskapliga artiklar som de studerande självständigt söker och sedan väljer i samråd med lärare på kursen, samt valbar litteratur för respektive inriktning. (Närmare specifikation återfinns i studiehandledningen.)